

Novela zákona o odpadoch - transpozícia požiadaviek rámcovej smernice o odpade

Ing. Viera ŠIMKOVICOVÁ, CSc.

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

OBSAH

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

- **Slovenská agentúra životného prostredia – predstavenie**
- **Súčasná právna úprava**
- **Požiadavky novej smernice o odpade**
- **Stav navrhovanej právnej úpravy v odpadovom hospodárstve SR**

Predstavenie SAŽP

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

**SAŽP je odbornou organizáciou
Ministerstva životného**

prostredia SR s celoslovenskou
pôsobnosťou zameranou na
starostlivosť o životné prostredie

SAŽP sa organizačne člení na
Ústredie v Banskej Bystrici a 4
centrá s celoslovenskou
pôsobnosťou

Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky

Predstavenie SAŽP

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

Odborné centrá SAŽP

- Centrum environmentalistiky a informatiky so sídlom v Banskej Bystrici
- Centrum tvorby krajiny, environmentálnej výchovy a vzdelávania so sídlom v Banskej Bystrici
- **Centrum odpadového hospodárstva a environmentálneho manažérstva (COHEM) so sídlom v Bratislave**
- Centrum plánovania prírodných a energetických zdrojov so sídlom v Prešove

COHEM Bratislava

- Odbor hodnotenia environmentálnych rizík chemických látok
- Odbor odpadového hospodárstva
- Odbor informatiky a monitoringu odpadového hospodárstva
- Odbor environmentálneho manažérstva
- Regionálne centrum Bazilejského dohovoru

Predstavenie SAŽP

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

COHEM Bratislava v oblasti OH (okrem iného)

- Spolupracuje s MŽP SR pri príprave programov odpadového hospodárstva SR
- **Spolupracuje pri tvorbe legislatívnych predpisov v oblasti OH**

Súčasná právna úprava OH

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

4 zákony, 3 NV SR, 9 Vyhlášok MŽP SR, 3 oznámenia

- **Zákon o odpadoch – č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov**
- Zákon č.17/2004 Z. z. o poplatkoch za uloženie odpadov
- Zákon č. 127/2004 Z. z. o POPs
- Zákon č. 514/2008 Z. z. o nakladaní s odpadom z ťažobného priemyslu a o zmene a doplnení niektorých zákonov

Zákon o odpadoch – č. 223/2001 Z. z.

- zmenený a doplnený zákonmi č. 553/2001 Z. z., 96/2002 Z. z., 261/2002 Z. z., 393/2002 Z. z., 529/2002 Z. z., 188/2003 Z. z., 245/2003 Z. z., 525/2003, 24/2004 Z. z., 443/2004 Z. z., 587/2004 Z. z., 733/2004 Z. z., 479/2005 Z. z., 532/2005 Z. z., 571/2005 Z. z. 127/2006 Z. z., 514/2008 Z. z., 515/2008 Z. z., 519/2008 Z. z., 160/2009 Z. z., 386/2009 Z. z., 119/2010 Z. z., zákona č. 145/2010 Z. z. a zákona č. 258/2011 Z. z.

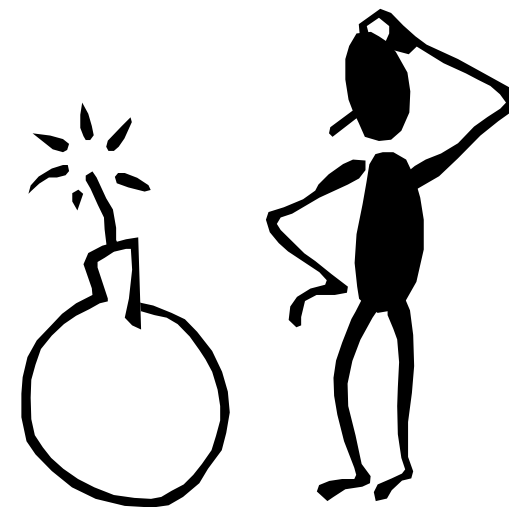

Súčasná právna úprava OH

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

- **Smernica Európskeho Parlamentu a Rady 2008/98/ES z 19. novembra 2008 o odpade a o zrušení určitých smerníc**
- **Mala byť transponovaná do právneho poriadku členských krajín do 12.12.2010.**

SR verzus EK

- **Žaloba voči SR za netransponovanie smernice 2008/98/ ES o odpade**
- **Odôvodnené stanovisko** k § 23 ods. 4 zákona o odpadoch (prednostné zhodnocovanie NO na území SR)
- **Nevyhovujúce transpozície:**
  - Odôvodnené stanovisko – smernica 94/62/ES o obaloch
  - Formálne oznámenie – smernica 2006/66/ES o batériách a akumulátoroch

Požiadavky novej smernice

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

- **Nová hierarchia** odpadového hospodárstva
- Nové definície/pojmy – napr. **opätovné použitie a príprava na opätovné použitie**
- Nové inštitúty: **vedľajší produkt, stav konca odpadu**
- Nové povinnosti – napr. **programy predchádzania vzniku odpadu**
- Nové možnosti – **rozšírená zodpovednosť výrobcu** aj na iné komodity ako sú elektrozariadenia

Hierarchia odpadového hospodárstva

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

- Čl. 4 smernice EPaR 2008/98/ES o odpade ustanovuje hierarchiu odpadového hospodárstva nasledovne:
  - **predchádzanie vzniku odpadu**
  - **príprava na opätovné použitie**
  - **recyklácia**
  - **iné zhodnocovanie, napr. energetické zhodnocovanie**
  - **zneškodňovanie**

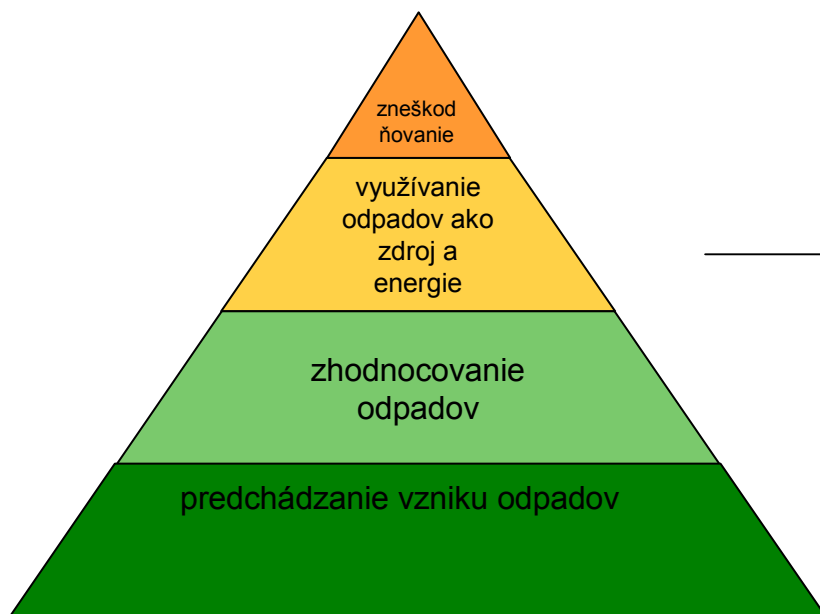
Ministerstvo životného prostredia
Slovenskej republiky

Hierarchia odpadového hospodárstva

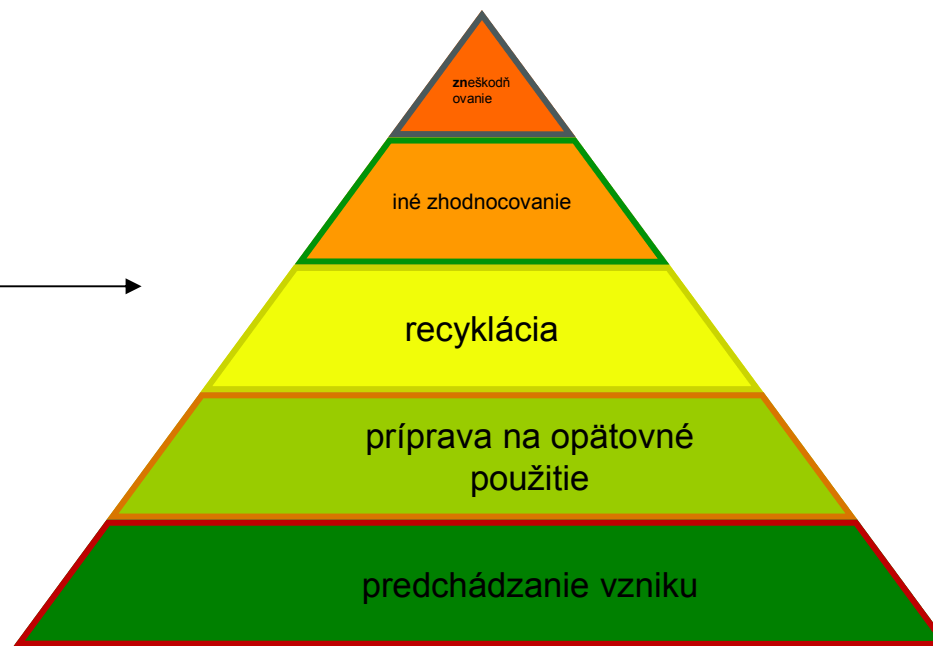

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

Platná

Nová

Čo je predchádzanie vzniku odpadu ?

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

Podľa čl. 3 ods. 12 smernice EPaR 2008/98/ES

- **predchádzanie vzniku odpadu sú opatrenia**, ktoré sa prijímú **predtým**, ako sa látka, materiál alebo výrobok stane odpadom, a ktoré **znižujú**:
  - **množstvo odpadu** aj prostredníctvom opätovného použitia výrobkov alebo predĺženia životnosti výrobkov (**kvantitatívna prevencia**);
  - **nepriaznivé vplyvy** vzniknutého odpadu na životné prostredie a zdravie ľudí; alebo
  - **obsah škodlivých látok** v materiáloch a výrobkoch (**kvalitatívna prevencia**)

Prečo je potrebné vypracovať Program?

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

- **Povinnosť SR vypracovať Program predchádzania vzniku odpadu** je ustanovená pre všetky členské štáty Smernicou EPaR 2008/98/ES
- Termín – **najneskôr do 12. decembra 2013**
- SAŽP bola poverená MŽP SR vypracovať podklady pre Program predchádzania vzniku odpadu Slovenskej republiky

Článok 5 novej smernice

Látka alebo vec, ktorá je výsledkom výrobného procesu, ktorého primárnym cieľom nie je výroba tejto veci, **sa môže považovať za vedľajší produkt a nie za odpad**, iba ak sú splnené tieto podmienky:

- a) ďalšie používanie látky alebo veci **je isté**;
- b) látka alebo vec sa môže použiť **priamo bez ďalšieho spracovania** iného ako bežný priemyselný postup;
- c) látka alebo vec sa vyrába ako **neoddeliteľná súčasť** výrobného procesu; a
- d) ďalšie **použitie je zákonné**, t.j. látka alebo vec spĺňa všetky relevantné požiadavky pre konkrétne použitie z hľadiska výroby, ochrany životného prostredia a zdravia a nepovedie k celkovým nepriaznivým vplyvom na životné prostredie alebo zdravie ľudí.

Článok 5 novej smernice

- Na základe podmienok ustanovených v odseku 1 možno prijať **opatrenia na určenie kritérií**, ktoré musí konkrétna látka alebo vec spĺňať, aby sa považovala za vedľajší produkt a nie za odpad.
- EK má mandát definovať kritériá pre konkrétne látky a veci . Aj **členské štáty EÚ** môžu stanoviť kritéria na národnej úrovni
- Návrh v novele zákona o odpadoch – **súhlas KÚŽP**

Vedľajší produkt

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

- Predmet považovaný za vedľajší produkt podľa rámcovej smernice o odpade v zásade podlieha Nariadeniu č. 1907/2006 o REACH, keďže vyňatie podľa článku 2 (2) sa týka iba odpadu
- Avšak v prílohe V. k Nariadeniu o REACH je uvedená výnimka z registračnej povinnosti týkajúca sa vedľajšieho produktu

Stav konca odpadu

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

Článok 6 novej smernice

Určité špecifické **odpady prestávajú byť odpadom, ak prejdú činnosťou zhodnocovania vrátane recyklácie a spĺňajú osobitné kritériá**, ktoré sa vypracujú v súlade s týmito podmienkami :

- a) látka alebo vec sa **bežne používa** na špecifické účely;
- b) pre túto látku alebo vec **existuje trh alebo je po nej dopyt**;
- c) látka alebo vec **spĺňa technické požiadavky** na špecifické účely a spĺňa existujúce právne predpisy a normy uplatniteľné na výrobky; a
- d) použitie látky alebo veci **nepovedie k celkovým nepriaznivým vplyvom na životné prostredie alebo zdravie ľudí**.

Článok 6 novej smernice

- EÚ - stanovila **kritériá** zatiaľ **pre šrot** Nariadením Rady (EÚ) č. 333/2011 z 31.03.2011, ktorým sa ustanovujú kritériá na určenie toho, kedy **určité druhy kovového šrotu** prestávajú byť odpadom podľa smernice o odpadoch.
- Ak nie sú určené kritériá na úrovni Spoločenstva, členské štáty môžu v jednotlivých prípadoch rozhodnúť, či určitý odpad prestal byť odpadom. Takéto rozhodnutia oznámia Komisii v súlade so smernicou EPaR 98/34/ES, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických noriem a predpisov.

Stav konca odpadu

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

- Pre materiál, ktorý **dosiahne stav konca odpadu**, výrobca toho materiálu – t.j. osoba, ktorá uvádza tento materiál na trh prvýkrát po tom, ako prestal byť odpadom, musí zabezpečiť, že tento **materiál spĺňa všetky relevantné požiadavky**
- **Nariadenia o REACH a**
- **Nariadenia č. 1272/2008 zo 16. decembra 2008 o klasifikácii, označovaní a balení látok a zmesí**

Stav navrhovanej právnej úpravy

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

MŽP SR rozhodlo v r. 2011 pripraviť úplne **nový zákon o odpadoch** z dôvodu:

- transpozície novej rámcovej smernice o odpade
- neúplných alebo nepresných transpozícií niektorých smerníc (obaly, batérie & akumulátory) → odôvodnené stanoviská
- snahy o systémovú zmenu v odpadovom hospodárstve SR

Stav navrhovanej právnej úpravy

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

Nový zákon o odpadoch:

- Transpozícia 12 smerníc o odpadoch
- 133 strán + 25 príloh (13 vecných príloh)
- V rámci MPK bolo doručených cca 2865 pripomienok, z toho 1845 zásadných
- Stiahnutie materiálu z legislatívneho konania
- Príprava novely existujúceho zákona o odpadoch

Stav navrhovanej právnej úpravy

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

Novela zákona o odpadoch:

- Riešenie podania na Európskom súdnom dvore
- Transpozícia smernice 2008/98/ES
- Riešenie odôvodnených stanovisk
- Transpozícia smernice 2011/97/EÚ, ktorou sa mení a dopĺňa smernica 1999/31/ES, pokiaľ ide o osobitné kritériá skladovania kovovej ortuti považovanej za odpad.

Stav navrhovanej právnej úpravy

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

Novela zákona o odpadoch:

- Skrátené MPK bolo 05.09.2012 ukončené
- Počet pripomienok 435/229 (O/Z)
- Proces vyhodnotenia pripomienok a rozporové konania – ukončené
- Tento týždeň – legislatívna rada vlády
- Budúci týždeň – rokovanie v tripartite
- Očakávaná účinnosť – 01.01.2013
- Vykonávacie vyhlášky ?

Stav navrhovanej právnej úpravy

Novela zákona o odpadoch

- Odborná verejnosť považuje transpozíciu novej rámcovej smernice za nedostatočnú (napr.)
  - RF vs. rozšírená zodpovednosť výrobcu
  - Nedostatočný dôraz na predchádzanie vzniku odpadu, nejasný rozdiel medzi opätovným použitím výrobkov a prípravou na opätovné použitie
  - Financovanie nakladania s komunálnymi odpadmi
- Nie je vylúčené, **že EK identifikuje vykonanú transpozíciu ako nedostatočnú resp. nevyhovujúcu**

Ďakujem za pozornosť

SLOVENSKÁ
AGENTÚRA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

Ing. Viera Šimkovicová, CSc.

Vedúca odboru odpadového hospodárstva

COHEM, Bratislava

SAŽP

viera.simkovicova@sazp.sk

CHÉMIA 2012, LIPTOVSKÝ JÁN,
5.10.2012